

JUSTITS MINISTERIET

Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 1. december 2020
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rebekka Thorn
Sagsnr.: 2020-0030-4727
Dok.: 1628384

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1791 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 14. september 2020.

Nick Hækkerup

/

Camilla Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1791 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvor mange sager om socialt bedrageri, der har været ført ved domstolene de sidste 10 år, herunder i hvor mange sager tiltalte blev kendt skyldig og i givet fald hvad straffen var, og vil ministeren samtidig redegøre for, hvor mange af de tiltalte, der har ikke-vestlig baggrund?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Socialt bedrageri straffes generelt efter straffelovens § 289 a, af hvilken det fremgår af stk. 1, at den, der til brug for afgørelser om betaling eller tilbagebetaling af told eller afgifter til eller udbetaling eller tilbagebetaling af tilskud eller støtte fra danske myndigheder eller De Europæiske Fællesskabers institutioner eller andre fællesskabsorganer giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger, herunder undlader at opfylde en oplysningspligt af betydning for sagens afgørelse med forsæt til at unddrage sig eller andre betaling eller med forsæt til at opnå uberettiget udbetaling til sig eller andre, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Af § 289 a, stk. 2, fremgår, at det samme gælder for den, der uretmæssigt udnytter en lovligt opnået fordel med hensyn til betalinger som nævnt i stk. 1, og den, der uretmæssigt anvender udbetalinger som nævnt i stk. 1 til andre formål end dem, de oprindeligt var bevilget til. Dette gælder dog ikke ydelser, der bevilges til privat brug.

Overtrædelser af straffelovens § 289 a registreres i Politiets Sagsstyringssystem (POLSAS) på gerningskoderne 76403 (svig med EU-midler), 76404 (bedrageri – social) og 76405 (bedrageri – arbejdsløshedskasse).

2. Rigsadvokaten har til brug for besvarelsen trukket oplysninger fra POLSAS over antallet af tiltaler for overtrædelse af straffelovens § 289 a samt hvor mange af de tiltalte, der er registreret med ikke-vestlig baggrund. Rigsadvokaten har herudover trukket oplysninger om antallet og typen af fældende domme. Oplysningerne fremgår af tabel 1-3.

Rigsadvokaten har anvendt samme definition af ikke-vestlige lande som Danmarks Statistik, der definerer ikke-vestlige lande som alle andre lande end de 27 EU-lande samt Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Storbritannien, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zea-

land, jf. <https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/statistikdokumentation/indvandrere-og-efterkommere/indhold>.

Tabel 1: Antallet af tiltaler målt på forhold vedrørende straffelovens § 289 a i årrækken 2010-2020

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gerningskode											
76403 Svig med EU-midler	4	2	9	13	27	2	14	3	1	1	5
76404 Socialbedrageri	165	150	170	227	181	402	190	114	37	164	98
76405 Bedrageri, arbejdsløshedskasse	111	86	265	487	368	378	840	290	100	230	248
Total	280	238	444	727	576	782	1.044	407	138	395	351

Det bemærkes, at opgørelserne er baseret på tal fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS). Opgørelserne er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistiksystem. Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på dynamiske data, hvilket betyder, at opgørelsen ikke er endelig. Således vil der kunne ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtrækket af oplysningerne i opgørelsen, idet der f.eks. kan forekomme efterregistreringer.

Tiltaler er opgjort efter antal forhold. Det vil sige, hvor mange personer pr. journalnummer, der er blevet tiltalt. Til måling af straffelovens § 289 a anvendes gerningskoderne 76403, 76404 og 76405. Data er opdateret den 12. september 2020.

Tabel 2: Afgørelsestyper målt på forhold vedrørende straffelovens § 289 a i årrækken 2010-2020

	Afgørelsestype	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
76403 Svig med EU-midler	Betinget dom	7	4	2	8	3	32	6	1	5	0	1
	Betinget dom og bøde	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Delvis betinget dom	1	0	3	6	0	0	0	0	0	0	0
	Ubetinget dom	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0
76404 Socialbedrageri	Advarsel i retten	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
	Betinget dom	76	105	130	114	139	105	111	106	39	70	27
	Betinget dom og bøde	4	5	6	5	4	4	6	3	0	1	1
	Delvis betinget dom	4	3	7	27	7	283	11	5	2	1	4
	Ubetinget dom	10	10	16	10	15	14	15	5	7	4	2
	Dom/kendelse - strfl. § 68-70	1	1	0	1	4	0	1	1	0	1	10
	Idømt bøde	0	5	5	1	3	1	1	2	1	2	0
	Dom uden retsmøde	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	Udeblivelsesdom	0	0	0	3	3	1	1	0	1	0	0

76405 Bedrageri, arbejdsløshedskasse	Betinget dom	79	78	192	355	454	288	649	415	128	162	72
	Betinget dom og bøde	7	2	1	3	5	3	9	5	0	1	1
	Delvis betinget dom	4	7	4	6	3	25	4	3	1	0	1
	Ubetinget dom	2	3	4	4	10	5	9	4	1	7	0
	Dom/ken- delse - strfl. § 68-70	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0
	Idømt bøde	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0
	Udeblivel- sesdom	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
	Total	196	223	371	546	653	761	823	553	186	250	119

Det bemærkes, at opgørelserne er baseret på tal fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS). Opgørelserne er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistiksystem. Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på dynamiske data, hvilket betyder, at opgørelsen ikke er endelig. Således vil der kunne ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtrækket af oplysningerne i opgørelsen, idet der f.eks. kan forekomme efterregistreringer.

Afgørelser er opgjort efter antal forhold. Det vil sige, hvor mange personer pr. journalnummer, der er blevet afgjort. Til måling af straffelovens § 289 a anvendes gerningskoderne 76403, 76404 og 76405. Data er opdateret den 12. september 2020.

Tabel 3: Antallet af tiltaler målt på personer og fordelt ud fra nationalitet vedrørende straffelovens § 289 a i årrækken 2010-2020

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Gerningskode											
Ikke-vestlig herkomst	76403 Svig med EU-midler	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
	76404 Socialbedrageri	15	19	25	29	19	15	6	14	2	16	11
	76405 Bedrageri, arbejdsløsheds-kasse	14	10	25	42	28	32	46	15	2	17	15
	Subtotal	29	30	51	72	48	47	52	29	4	33	26
Vestlig herkomst	76403 Svig med EU-midler	4	1	6	6	7	2	5	1	1	1	3
	76404 Socialbedrageri	118	124	136	152	129	94	93	47	31	62	50
	76405 Bedrageri, arbejdsløsheds-kasse	96	75	226	346	319	263	382	116	55	111	59
	Total	247	230	419	576	503	406	532	193	91	207	138

Det bemærkes, at opgørelserne er baseret på tal fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS). Opgørelserne er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistiksystem. Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på dynamiske data, hvilket betyder, at opgørelsen ikke er endelig. Således vil der kunne ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtrækket af oplysningerne i opgørelsen, idet der f.eks. kan forekomme efterregistreringer.

Ved opgørelse af antal tiltalte personer tælles der på antal personer for hver enkelte gerningskode per år. En person vil således tælle med blandt alle gerningskoder, hvor

den pågældende har været tiltalt, men kun tælle med som en person i totalen. Summen af personer kan derfor afvige fra summen i alt.

For så vidt angår de tiltalte/dømte personers nationalitet/tilhørsforhold skal det bemærkes, at opgørelsen omfatter oplysninger om de tiltalte/dømte personers nationalitet/tilhørsforhold, som dette er registreret i POLSAS. Nationaliteten/tilhørsforholdet registreres ud fra de personoplysninger, vedkommende har ved registrering i POLSAS. Er personen kendt i CPR-registret, anvendes nationaliteten herfra, ellers anvendes f.eks. statsborgerskabet i et pas. Foreligger der ikke legitimation, anvendes den nationalitet, som pågældende selv oplyser. Opgørelsen vedrørende nationalitet er derfor behæftet med en vis usikkerhed.

Til måling af straffelovens § 289 a anvendes gerningskoderne 76403, 76404 og 76405. Data er opdateret den 12. september 2020.

Rigsadvokaten kan endelig oplyse, at grove overtrædelser af § 289 a kan straffes efter § 289, jf. § 289 a, stk. 4, der har en straf-feramme på 8 års fængsel. Der findes imidlertid ikke en gerningskode i POLSAS, der specifikt vedrører groft socialt bedrageri omfattet af straffelovens § 289, og det vil derfor kræve en omfattende manuel gennemgang, hvis der skal tilvejebringes oplysninger om socialt bedrageri omfattet af § 289.”